5271
A 3820

اچکی روسیه وسیبریه مسلمانلرینک دینیه

نظارتی

(محکمهٔ شرعیه‌سی)

(عدلیه ومحتسبلر شعبه‌سی)

٥ - نچی شعبه

اچکی روسیه وسیبریه مسلمانلرینک دینیه نظارتینه تابع روحانی مأمورلرنک اوستندن بولغان شکایتلرنی تفتیش ایتوچیلر اوچون دستور

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

УФА
электро-типографія „Турмушъ"
1918г.

A 38

اچکی روسیه و سیبیریه مسلمانلری ملی اداره‌سینڭ دینیه نظارتینه تابع روحانی مأمورلرنڭ اوستندن بولغان شکایتلرنی تفتیش ایتوچیلر اوچون دستور:

١ - مأمور (محتسب یاکه دینیه نظارتینڭ تعیین ایتکان وکیلی) نڭ دینیه نظارتندن فرمانی آلو بوله ممکن قدر تیزلکده شکایت بیرلگان اورنده حاضر بولووی لازمدر.

٢ - مفتش دینیه نظارتندن فرمانی آلغاچ تفتیش اشینه تعلقلی کشی‌لرنڭ هر برسینه جوابلی دعوتنامه‌لر یبیروب بلگله‌نگان تفتیش کوننده تفتیش مجلسنده حاضر بولولری لازم ایکانینی بلگرتور.

٣ - مأمور ایڭ باشلاب شکایت ایتوچینڭ اوزندن شکایتنامه‌ده بولغان سوزلرینی یاڭادن سورار، و آنڭ کورسه‌تکان نرسه‌سینڭ ممکن قدر عینینی بر پرتاقول ایتوب یازار. موندن صوڭ پرتاقولنی شکایتچیگه اوقوب آڭاردان قول قویدرور.

حاشیه - پرتاقولنڭ باشنده توبه‌نده‌گی نرسه‌لر کورسه‌تلورگه تیوش:

١ - یل، آی، کون، فلان مأمور فلان بن فلان اوزمنڭ دینیه نظارتی طرفندن فلان یل، فلان آی، فلانچی کونده‌گی، فلانچی نومیرده‌غی مأموریتم بوینچه، فلان غوبیرنا، فلان اویه‌زی فلان ؤولصی، فلان آولده حاضر بولوب؛ فلان فلان اوغلینڭ، فلان اوغلی فلان اوستندن فلان اش خصوصنده بیرگن شکایتندن جواب آلدم، هم شول اش خصوصنده توبه‌نده‌گی کشی‌لردن سورادم. فلان یورده توروچی (آنڭ اسمینی، آتاسینی، فامیلیه‌سینی کورسه‌تور) توبه‌نده‌گیچه کورسه‌تدی. موندن صوڭ آنڭ کورسه‌تکان نرسه‌سی طولی ایتوب (مین فلان اوغلی فلان، فلان اش خصوصنده فلان روشده دیب کورسه‌ته‌من) دیب یازیلور.

ب - مفتش شکایتنامه‌ده بولغان سوزلرنی شکایتچیدن سوراب چغوب پرتاقولغه ترکه‌گان صوڭنده شکایتنامه‌نڭ اوزینی شکایتچیگه اوقوب چغارده مدیگه توبه‌نده‌گی روشده سؤاللر بیرور: بو عریضه‌نی اول اوزی بیرگانمی؟

عريضه اچينده يازيلغان نرسه‌لرنينگ همه‌سي ده تصديق ايته‌مي؟ عريضه‌ده استاد ايتيلگان جمله‌لرني ني بيله اثبات ايته آلا؟ شكايتده يازيلغان اش قايسي آيده آينينگ نيچه‌نچي كونيده، ني كونده، قاي اورونده وقاي تيوره‌ده‌رك واقع بولغان؟ آني كيملر كورگان؟ ياكه كيملر بيله‌لر؟

٤. — شكايت ايتوچيدن آننگ كورسه‌تكان نرسه‌سيني كيملر قوتله‌دگي سورالور. شكايتچي شاهدلر كورسه‌تسه، آلرنينگ هر بيرسيننگ اسمي، آتاسي، فاميلياسي، وقاين تورغانلغي پرتاقولده كورسه‌تيلور. شولاي اوق شاهدلرنينگ نيچه يشده ايكانچيلكلري، مدعي ياكه مدعي عليه‌گه قرداش بولوب بولماولري قايچاندن بولسه سود اشلارنده بيرگه بولوب بولماولري، وپادسوديمي (حكم آستنده) بولوب بولماولري سورالوب پرتاقولغه تركه‌لور. مدعي بيله مدعي عليه ياكه شاهدلر بيله مدعي عليه‌نينگ بيربيرو قاچان بيري آخري بيله سودلاشوب سودلاشمادقلري سورالور. عمرما اوزغانده بولر بيتنده شخصي بيره‌ر دشمانلقنك بولوب بولماديغونه اهميت ايتيلور.

٥ — شكايتچيدن صونگ شاهدلردن سورالور وآلرنينگ كورسه‌تكان نرسه‌لري آيروم آيروم بوتون تفصيلاتي بيله يازيلوب، هر بيرسيدن سويله‌نگان سوزي صونگنده اوقوب چقوب قول قويدرلور. مفتش شاهدلرنينگ هر بيرسيدن آيروم وآولاقده جواب آلور.

٦ — شكايت ايتوچي، شاهدلر ومدعي عليه‌دن جوابلر آيروم بير بولمه‌ده آلنورگه، بو وقتده اول بولمه‌ده مفتشكه باشقه چيتدن هيچ بير كمسه بولماس.

٧ — اوستيدن شكايت قيلنغان كمسه لوازم ايكه‌نسي بولسه، آننگ اوقازي قاراب شول محله‌گه قاچان ونيچه‌نچي نومرده تصديق ايتيلوي هم قايده اوقوغانلغي پرتاقولغه يازيلور.

٨ — دعوا ايشتوچيلر بير محله امامري بولسه‌لر، مفتش آلرنينگ قايسي امام خطيب وقايسي امام مؤذن ايكانچيلگي، هم قاچان وقايسي نومرده شول لوازمگه تصديق ايتيلكانلريني اوقازلرندن قاراب پرتاقولغه قيد ايته‌ر.

٩ — مدعي شاهد كورسه‌ته آلماسه، لكن هميشه دعواسيدن اصرار ايتسه مفتش مدعي عليه‌نينگ كورشي قولانلرندن، شول اش خصوصنده بير نرسه بيلوب كمسه‌لريني صورار. شولاي اوق شول آولنينگ وظيفه باشلي‌ده‌غي كمسه‌لرندن

(مدرس، امام، مؤذن معلم، اعتبار اهلی، آول جمعیتی اعضالری کبیلر) همده مفتش اوزی شول حقده خبردار در دیب اویلاغان کمسه‌لردن جواب آلور.

۱۰ - مدعی، «من شکایت قیلغانم یوق» دیب دعوانی انکار ایتمه، تفتیشکه کرشلماس.

۱۱ - منصب ایگه‌سیننک لوازمده کیچیلک یاکه اخلاقی قصوری سببلی باشلانغان شکایتلرده مدعی صلحقه کیلسه یاکه دعوانی ترک ایتمه‌کچی بولسه، تفتیش همان دوام ایتدرلور، تاشلانماس.

۱۲ - شکایتچی یا که مدعی علیه یاخودده شاهدلردن برسی تفتیش اورنیقه کیلمه‌سه، مفتش ممکن بولسه آننک تورا تورغان یریقه باروب صورار. تفتیش اورنیده حاضر بولماوچیننک تورا تورغان یریقه بارو ممکن بولمامه، یا که باروبده جواب بیروردن باش تارتسه، مفتش بو حقده مخصوص بر پرتاقول توزوب مجلسده حاضر اعضالردن قول قویدرر هم اوزی امضا ایتر.

حاشیه. تفتیش مجلسیده کیلورگه‌تیوشلی اعضالردن برسی یراق وچیت ییرده تورسه، آننک اوزیدن شول ییرننک امامی آرقلی جواب آلدور. امام رسمی ره‌وشده جواب آلوب، جوابنی بر پرتاقول حالده کیتروب، مهرله‌ب، ممکن اولدیغی قدر قصقه بر مدت ایچنده مأمور مفتشکه تاپشرر. هیچ بر امامننک بو حقده امتناع ایته‌رگه حقی یوقدر.

۱۳ - مفتش شاهدلردن صوراب بتوب اش تمام اطرافلی آچیلوب بتدی ایمدی دیگان قناعت وجدانیه‌گه کیلگاچ، کورسه‌تیلگان نرسه‌لرننک یکوننی جناب معیوبدن همه سویله‌نگانلر حقنده مفصل جواب آلور. فقط دعوا حقنده مدعی وشاهدلرننک کورسه‌تکان نرسه‌لرینی هم شاهدلرننک اسم فامیلیه‌لرینی معیوبکه سویله‌مس. کورسه‌تیلگان اشلردن قویته دیته نظارتندن حکمدن صوگغه بیرلور.

۱۴ - مدعی علیه‌ننک شول تفتیشکه قدر بر مر محکمه طرفندن عیبلنوب حبوله‌نموی، عیبله‌نگان بولسه، قایچان ونیچه‌نچی اش خصوصنده ایکانی پرتاقولغه ترکه‌لور. مدعی علیه‌ننک اخلاقی ولوازمده ملازمتی حقنده معلومات آلورغه طرشلور وبولر بیانتامه‌ده بیان ایتلورلر.

۱۵ - مدعی علیه اوزینی عیبدن جولو خصوصنده شاهدلر کورسه‌تسه مفتش آلردنده برم برم جواب آلور.

١٦ - مفتش مدعی علیه وشاهدلرنڭ هر برسندن جواب آلوب بتکان صوڭندە یوغاریدە مذکورلرنڭ حضورندە بتون برتاوللەی اوقوب چغارو «کور-سەتکانلرگز درستمی؟» «شوشی جوابلرغە یەدە برەر آرتدراسی نرسەگز یوقمی؟» دیب صورار. بولردن برسی یەدە نرسە آرتدرسە، آنی برتاوللغە ترکەر.

١٧ - مفتش اوز نظرندە دعوا تمام آچیلوب جیتدی دیگان اعتقادغە کیلگاچ، بو اشلرنڭ خلاصەسینی جیداب بر بیاننامە ترتیب ایتەر. بیاننامەنڭ آزاغیندە دلیللرینی کورسەتوب اوزینڭ شول اش خصوصندە نیندی فکرگە کیلدیگنی دە قید ایتەر صڭرە بتون اشلرنی دینیە نظارتینە جیبەرر.

١٨ - شکایت شرعی وفقهی مسئلەلرگە دائر بولسە، مفتش بولرنی قواعد فقهیە واحکام شرعیەگە تطبیق ایتوب تفتیش ایتکاندن صڭ روایتلرگە بنا ایتوب اوزینڭ شول اشکە قاراشینی ونیندی فکرگە کیلگنینی بیاننامەدە یازار.

رئیس: مفتی عالم جان البارودی.

قاضیلر:
رضاء الدین بن فخرالدین
عبدالله سلیمان
کشاف الدین ترجمانی
حجت الحکیم محمودی.

جوابلی دعواتنامه‌ره‌وشی.

اورتا محکمه‌دن
٣٢ نچی نومور
١٩١٨ سنه ٢٠/٧ نچی ایول
اوفاغو بورنا‌سی، بله‌بەی اوبه‌زی، ....
.... وۆلصی .... آولونك عبدالرحیم عبد
الصمد اوغلونه.

١٩١٨ ده ٢٠| نچی ایول‌ده‌ شنبه کون
امام شاکر ذاکر اوغلونك فلان تورلی اشی نظا-
منامه‌نك .... نچی ماده‌سینه بنا اورتا محکمه‌ده
کوندزساعت ٩ ده .... آولده قارالادن، سز
شول کونده تفتیش مجلسنده دعواچی صفتی
برله حاضر بولورغه تیوشسز.
دعوت ایتلگان کمسه تفتیش مجلسه‌شوشی
دعوتنامه‌نی آلوب بارر.
محتسب ....

مین عبدالرحیم عبدالصمد اوغلی ٣٢
نومورلی دعوتنامه‌نی ١٩١٨ ده ٨ نچی
ایولده یولقوب آلدم. دعوتنامه‌ده
بیلدرلگان کونده تفتیش
مجلسنده حاضر بو .... عبد
الرحیم عبدالصمد اوغلی.

حاضر بولماسلق بولسه بواور-
ونده سببنی کورسه‌تور ....

....

....

....

بو یاغی مفتشکه قایتارلور.

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

A 20